

RUS TILI O'QITISHDA RAQAMLI RESURSLAR VA ULARNING TA'LIM JARAYONIDAGI AHAMIYATI

Xamzayeva Gulbahor Habiyeвна

Qo'qon DU qoshidagi akademik litsey o'qituvchisi

Axmedova Nigora Orifjonovna

Qo'qon DU qoshidagi akademik litsey o'qituvchisi

Annotatsiya. Ushbu maqolada raqamli resurslarning rus tili o'qitish jarayonidagi ahamiyati va samaradorligi tahlil qilinadi. Shuningdek, raqamli resurslar o'quvchilarning faolligini oshirish, ta'lim jarayonini shaxsiylashtirish va global o'qituvchilar bilan aloqalarni kengaytirish imkoniyatlarini yaratishi ta'kidlanadi.

Kalit so'zlar: rus tili, raqamli resurslar, interaktiv ta'lim, onlayn kurslar, mobil ilovalar, ta'lim texnologiyalari, innovatsion pedagogika, ta'lim sifatini oshirish.

Abstract. This article analyzes the importance and effectiveness of digital resources in the process of teaching the Russian language. It is also noted that digital resources create opportunities to increase student engagement, personalize the learning process, and expand connections with global educators.

Keywords: Russian language, digital resources, interactive education, online courses, mobile applications, educational technologies, innovative pedagogy, improving the quality of education

Аннотация. В данной статье анализируется важность и эффективность цифровых ресурсов в процессе обучения русскому языку. Также отмечается, что цифровые ресурсы создают возможности для повышения вовлеченности студентов, персонализации процесса обучения и расширения связей с преподавателями по всему миру.

Ключевые слова: русский язык, цифровые ресурсы, интерактивное образование, онлайн-курсы, мобильные приложения, образовательные технологии, инновационная педагогика, повышение качества образования.

Rus tili o'qitishda raqamli resurslar va ularning ta'lim jarayonidagi ahamiyati bugungi kunda texnologiyalar rivojlanishi bilan ta'lim sohasida yangi yondashuvlar va metodlar paydo bo'lmoqda. Raqamli resurslar, ayniqsa, rus tili kabi chet tili o'qitishda ta'lim jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilish imkoniyatlarini yaratadi. Bu maqolada xorijiy tillarni o'rganish davlat darajasida ahamiyat kasb etayotganligi xususan, yurtimizda xorijiy tillarni o'qitish tizimini takomillashtirish, ta'lim sifatini oshirish, yoshlarni raqobatbardosh kadrlar sifatida tayyorlash, raqamli resurslarning rus tili o'qitishdagi ahamiyati va ta'lim jarayoniga qo'shgan hissasi haqida batafsil so'z yuritamiz.

O'zbekiston Respublikasida xorijiy tillarni o'qitishni takomillashtirish bo'yicha bir qator prezident qarorlari qabul qilingan. Ushbu qarorlar ta'lim sifatini oshirish, xorijiy tillarni o'rganishni ommalashtirish va malakali kadrlar tayyorlashga qaratilgan. 2021-yil 19-mayda Prezidentning PQ-5117-sonli qarori bilan Vazirlar Mahkamasi huzurida Xorijiy tillarni o'rganishni ommalashtirish agentligi tashkil etildi. Ushbu agentlikning asosiy vazifalari aholi orasida xorijiy tillarni o'rganishni targ'ib qilish, ta'limning barcha bosqichlarida xalqaro tan olingan dastur va darsliklarni joriy etishni muvofiqlashtirish, o'qituvchilarning malakasini oshirish va xorijiy tillarni bilish reytingini yuritishdan iborat. Shu qarorga muvofiq, 2021/2022 o'quv yilidan boshlab, tuman va shaharlarda umumiy o'rta ta'lim muassasalari negizida 207 ta xorijiy tillarni o'qitishga ixtisoslashgan maktablar tashkil etildi. Bundan tashqari, 2021-yil 1-sentabrdan boshlab, xorijiy tillarni o'qitishda eng yaxshi natijalarga erishgan maktablarni rag'batlantirish maqsadida Prezident sovrini ta'sis etildi. Tanlov tuman (shahar), viloyat va respublika bosqichlarida o'tkazilib,

g'olib maktablar mos ravishda 100 million so'mgacha, 250 million so'mgacha va 500 million so'mgacha pul mukofotlari bilan taqdirlanadi.

Xorijiy tillar o'qituvchilarining malakasini oshirish va ularni rag'batlantirish maqsadida, milliy yoki xalqaro sertifikatlarga ega bo'lgan o'qituvchilarga bazaviy tarif stavkasiga nisbatan har oylik qo'shimcha ustama haqlari to'lanishi belgilangan. Masalan, kamida S1 darajadagi sertifikatga ega o'qituvchilarga 50% miqdorida ustama haqi to'lanadi. Shuningdek, ushbu sertifikatlarni olish bilan bog'liq imtihon xarajatlari davlat byudjeti hisobidan qoplanadi. 2024-yil 15-mayda qabul qilingan PQ-178-sonli Prezident qaroriga muvofiq, hududlarda yoshlarni raqamli texnologiyalar va xorijiy tillarga o'qitishga yo'naltirilgan "IT-shaharcha"lar tashkil etilishi belgilandi. Bu markazlar yoshlarni zamonaviy kasblarga o'qitish, raqamli texnologiyalar va xorijiy tillarni o'rganish uchun qo'shimcha sharoitlar yaratishga qaratilgan. 2025-yil fevral oyida o'tkazilgan yoshlar bilan muloqotda, xususiy o'quv markazlarida xorijiy tillarni o'rganadigan yoshlarga xarajatlarining bir qismini qoplash tizimi joriy etilishi e'lon qilindi. Bunda, o'quv xarajatlarining dastlabki 2 oyi o'quvchilarning o'z mablag'idan, qolgan 6 oyi esa davlat hisobidan to'lab beriladi. Shuningdek, olis hududlarda o'quv markazlarini ochmoqchi bo'lgan yosh tadbirkorlarga 120 million so'mgacha foizsiz ssuda berilishi ko'zda tutilgan.

Raqamli resurslarning ta'lim jarayonidagi o'rni - bu internet, kompyuterlar, mobil qurilmalar, turli platformalar va dasturlar orqali mavjud bo'lgan ma'lumotlar, o'quv materiallari va vositalardir. Raqamli resurslarning ta'lim jarayonida ahamiyati, birinchi navbatda, o'qitish metodologiyasining o'zgarishi bilan bog'liq. Endilikda o'qituvchilar va o'quvchilar ta'lim jarayonida faqat kitoblar bilan cheklanmaydilar. O'qish, yozish, tinglash va gapirish kabi asosiy tillar ko'nikmalarini rivojlantirishda raqamli vositalar, shu jumladan, onlayn kurslar, video darslar, interaktiv o'quv materiallari va mobil ilovalar yordamida katta imkoniyatlar yaratilgan. Rus tili o'qitishda raqamli resurslarning afzalliklari bu

interaktiv o'quv materiallari raqamli resurslar orqali o'qituvchi va o'quvchi o'rtasida interaktiv aloqani o'rnatish mumkin. Masalan, o'quvchilar video darsliklar, multimediali taqdimotlar yoki interaktiv mashqlar yordamida tilni o'rganishlari mumkin. Bu usul o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlaydi va rus tili o'rganish jarayonini yanada qiziqarli va samarali qiladi.

Vaqt va joydan mustaqil o'qish onlayn kurslar va raqamli platformalar yordamida rus tili o'rganish jarayoni o'quvchilarga vaqtdan samarali foydalanish imkonini beradi. Masalan, Duolingo yoki Babbel kabi ilovalar orqali o'quvchilar istalgan joyda va vaqtda rus tilini o'rganishlari mumkin. Bu, ayniqsa, masofaviy ta'limda muhim afzallik hisoblanadi. Shaxsiylashtirilgan o'qish jarayoni raqamli resurslar yordamida o'quvchilarning o'rganish tezligi va darajasiga moslashish mumkin. Mashaqqatli yoki yangi materiallarni takrorlash uchun onlayn platformalar va ilovalar o'quvchilarga individual tarzda yordam beradi. Bunday resurslar o'quvchilarning ehtiyojlariga mos keladigan materiallar taqdim etadi, bu esa o'qish jarayonini samarali qiladi.

Raqamli resurslar orqali ko'p tilli materiallarga ega bo'lish imkoniyati mavjud. O'quvchilar rus tilida qo'llaniladigan lug'atlar, tarjimonlar va boshqa tillarda tushuntirishlarni o'rganib, tilni tez va oson o'zlashtirishadi. Shuningdek, internet orqali rus tili va madaniyatini o'rganishga qaratilgan ko'plab video, maqola, audio va interaktiv darsliklar mavjud.

Mobil ilovalar rus tili o'rganish uchun eng ommabop va qulay resurslardan biri mobil ilovalar hisoblanadi. Misol uchun, Duolingo va Memrise kabi ilovalar yordamida o'quvchilar rus tilining grammatika, so'z boyligi va talaffuzini o'rganishlari mumkin. Bu ilovalar interaktiv mashqlar, audio fayllar, testlar va o'yinlar orqali o'quvchilarning til ko'nikmalarini rivojlantiradi. Shuningdek, Babbel va Busuu kabi platformalar ham rus tili o'rganish uchun foydali ilovalar hisoblanadi.

Onlayn ta'lim platformalari, masalan, Coursera, Udemy va EdX orqali rus tili o'rganish imkoniyatlari mavjud. Bu platformalarda tajribali o'qituvchilar tomonidan tayyorlangan kurslar, video darsliklar va interaktiv materiallar o'quvchilarga mustahkam bilimlarni olish imkonini beradi. Onlayn kurslar orqali o'quvchilar, shuningdek, sertifikatlar ham olishlari mumkin, bu esa ularning bilimlarini tasdiqlaydi. Interaktiv o'quv platformalari Quizlet va Kahoot! kabi interaktiv platformalar orqali o'quvchilar rus tili so'zlarini, iboralarini va grammatik qoidalarini o'rganishlari mumkin. Bu platformalar o'quvchilarga o'yin shaklida ta'lim olish imkoniyatini beradi, bu esa til o'rganishni yanada qiziqarli va samarali qiladi.

O'quvchilarning faolligini oshirishda raqamli resurslar o'quvchilarning o'zini ifoda etishiga, bilimlarini amaliyotga tadbiq etishiga ko'proq imkoniyat yaratish mumkin. O'quvchilarga video darslar, interaktiv mashqlar va onlayn testlar yordamida ularning faolligini oshirish va mustahkamlash mumkin. Bu usul o'quvchilarning o'rganish jarayoniga nisbatan ijobiy munosabatda bo'lishini ta'minlaydi.

Vaqtni samarali boshqarishda raqamli resurslar o'qituvchilarga va o'quvchilarga o'quv jarayonini optimallashtirish imkonini beradi. Onlayn resurslar orqali o'quvchilar va o'qituvchilar ta'lim dasturlarini va vaqt jadvalini moslashtirish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Shuningdek, raqamli resurslar o'quvchilarga o'quv materiallarini tezda olish, kerakli bilimlarni to'ldirish va qayta ko'rib chiqish imkoniyatlarini beradi. Global o'qituvchilar bilan aloqada bo'lishda internet va raqamli platformalar o'quvchilarni boshqa mamlakatlardagi o'qituvchilar va o'quvchilar bilan muloqot qilishlari mumkin. Bu usul orqali rus tilini o'rganish uchun muloqotga kirishish, madaniyatlararo almashinuvni rivojlantirish va tilni real hayotda ishlatish imkoniyatlari paydo bo'ladi.

Raqamli resurslar rus tili o'qitish jarayonining samaradorligini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Bu resurslar nafaqat o'quvchilarga yangi va qiziqarli usullarni taqdim etadi, balki ularning faolligini oshiradi, mustahkam bilimlarni shakllantiradi va o'qituvchilarga samarali darslar olib borish imkonini beradi. Shuning uchun, raqamli texnologiyalarni rus tili o'qitishda to'g'ri qo'llash ta'lim jarayonini yanada sifatli va muvaffaqiyatli qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Karimova, Y. A. (2021). "Raqamli texnologiyalar va til o'qitishning zamonaviy yondashuvlari." Toshkent.
2. Zhakupov, A. B. (2020). "Qozog'istonda rus tili ta'limining innovatsion metodlari." Olmaota.
3. Xolmatova, A. T. (2022). "O'zbekistonda raqamli ta'lim resurslarining samaradorligi." Samarqand.
4. Saparova, T. O. (2021). "Shaxsiylashtirilgan o'qitish metodikasi va rus tili ta'limi." NurSulton.